

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про енергетичну ефективність»

1. Резюме

Метою прийняття акта є встановлення правових, економічних та організаційних засад діяльності у сфері забезпечення енергетичної ефективності, забезпечення здійснення енергоефективних заходів, які проводитимуться під час виробництва, транспортування, передачі, розподілу, постачання та споживання енергії.

Проект акта спрямований на досягнення цілі 10.6 «Українці зменшать втрати при споживанні тепла, гарячого водопостачання та інших енергетичних ресурсів в будинках», визначеної Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2019 року № 849.

2. Проблема, яка потребує розв'язання

Україна щорічно споживає близько 92 млн тон нафтового еквіваленту енергії (тне) та має одну з найбільш енергоємних економік в світі. Майже половина (44%) виробленої та імпортованої енергії втрачається при її перетворенні та транспортуванні до фінального споживача, що на 12% вище ніж в країнах ЄС. Так з 92 млн тне постачання первинної енергії, споживається близько 52 млн тне. Потенціал скорочення витрат енергії при споживанні може досягати 60%. Тільки за оцінкою в трьох секторах – житловий, бюджетний та постачання енергії (разом близько 63% енергетичного балансу України) потенціал енергоефективності дорівнює заощадженню близько 19 млн тне або 8,0 млрд євро щорічно.

Проект Закону України «Про енергетичну ефективність» (далі – проект Закону) розроблено Міністерством розвитку громад та територій України з метою врегулювання на законодавчому рівні питання щодо підвищення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні. Для досягнення максимального ефекту за кожним напрямком системи енергоефективності (будівлі, транспорт, промисловість та транспортування/розподіл енергії) повинні бути створені передумови для ефективних відносин в галузі, регуляторні інструменти та механізми підтримки.

Підвищення енергоефективності є необхідним елементом для зростання енергонезалежності країни та скорочення енергоємності економіки. Наразі, показник енергоємності ВВП за паритетом купівельної спроможності в Україні втричі вище ніж у більшості країн Європи. Прийняття законопроекту забезпечить врегулювання правових та організаційних засад державної політики у сфері забезпечення енергоефективності.

3. Суть проекту акта

У проекті Закону визначаються:

- основні засади державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності;
- особливості формування та виконання національних планів дій з енергоефективності;
- підходи до формування стратегії забезпечення енергетичної ефективності будівель;
- засади забезпечення економії енергії в будівлях центральних органів виконавчої влади;
- особливості врахування критеріїв енергоефективності під час здійснення публічних закупівель чи придбання та найму (оренди) будівель органами державної влади, органами місцевого самоврядування та юридичними особами, які забезпечують потреби держави або територіальної громади;
- вимоги до екодизайну продуктів, пов'язаних із споживанням енергії;
- засади енергетичного аудиту та енергетичного менеджменту;
- особливості запровадження інтелектуальних систем обліку;
- стимулювання енергоефективності в сфері передачі та розподілу електричної енергії, транспортування та розподілу природного газу;
- стимулювання енергоефективності в сфері теплопостачання;
- основні засади здійснення енергосервісу;
- популяризація та стимулювання підвищення рівня енергоефективності серед споживачів;
- відповідальність за порушення законодавства у сфері забезпечення енергетичної ефективності.

4. Вплив на бюджет

Реалізація проекту Закону не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону має вплив на ключові інтереси сторін, прогноз впливу додається. Проект акта потребує погодження з Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Проект Закону не потребує погодження Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

6. Прогноз впливу

Проект Закону не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць, сфери громадського здоров'я.

Реалізація проекту Закону позитивно вплине на ринок праці. Положеннями

законопроекту передбачено врегулювання діяльності з енергетичного аудиту, яке включає порядок та особливості кваліфікації енергетичних аудиторів, процедури та критерії здійснення енергетичного аудиту.

Крім того, проект Закону створює умови для розвитку ринку енергоефективних заходів та проектів, що сприятиме збільшенню показнику зайнятості у цій сфері суспільних відносин.

Проект акта матиме вплив на розробку політик та заходів в сфері енергетики та енергоефективності, що опосередковано матимуть вплив на екологію та навколишнє природне середовище (зменшення викидів парникових газів тощо), зважаючи на те, що менше та більш ефективно споживання енергії є найбільш «екологічним» заходом.

Для держави вигодами від прийняття акта буде можливість моніторингу вектору рівня споживання енергії, оцінки ефективності державних політик та, у разі необхідності, запровадження додаткових заходів для досягнення амбітних планів з ощадливого та ефективного споживання енергії в Україні.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону потребує погодження з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством фінансів України, Міністерством енергетики та захисту довкілля України, Міністерством юстиції України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державною регуляторною службою України, Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України, Антимонопольним комітетом України.

8. Підстава розроблення проекту акта

Проект Закону розроблено на виконання Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Україна взяла на себе зобов'язання сприяти енергоефективності та енергозбереженню, у тому числі шляхом формування політики щодо енергоефективності та нормативно-правової бази з метою досягнення значного прогресу відповідно до стандартів ЄС. Рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 14 серпня 2015 року щодо імплементації Директиви 2012/27/ЄС Європейського парламенту та Ради від 25 жовтня 2012 р. про енергоефективність передбачено обов'язок держав-членів транспонувати цю Директиву до національного законодавства. Імплементація Директиви 2012/27/ЄС передбачена пунктом 707 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 №1106 та пунктом 172 Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 244-р та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 497-р.

Більш ощадливе енергоспоживання також напряду або опосередковано сприятиме досягненню більшості цілей сталого розвитку ООН до 2030 року, зобов'язання щодо досягнення яких в тому числі взяла і Україна.

Міністр розвитку громад та територій України

_____ 20__ р

Альона БАБАК

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ

реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін

Україна є найбільш енергоємною економікою в Європі. Майже половина (44%) виробленої та імпортованої енергії втрачається при її перетворенні та транспортуванні до фінального споживача, що на 12% вище ніж в країнах ЄС. Законопроектотом врегульовується питання щодо підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні, зокрема в секторах будівель, промисловості та транспортування/розподілу енергії. За умови прийняття законопроекту, оціночна економія енергії становить близько 19 млн тне або 8,0 млрд євро щорічно.

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий	
Керівники центральних органів виконавчої влади (~66)	Економія бюджетних коштів	Позитивний (впровадження заходів з енергоефективності дозволить економити до 0.1 мтне або 28.5 млн євро щорічно)	Позитивний (щорічно буде досягатися економія енергії еквівалентна економії при термомодернізації 1% загальної площі будівель ЦОВВ, що в середньостроковій перспективі призведе до значного скорочення бюджетних видатків)	Передбачається обов'язок для кожного ЦОВВ надавати інформацію до реєстру будівель ЦОВВ, формувати щорічний план по впровадженню заходів енергоефективності ЦОВВ та їх впровадження. Приклади заходів: утеплення фасадів, встановлення ІТП, впровадження енергоменеджменту. До підпорядкування центральних органів влади належать близько 10 тис. будівель.
Енергопостачальні компанії (382)	Збільшення рівня прибутків	Негативний (необхідність проведення оцінки потенціалу енергоефективності, яка несе додаткові витрати)	Позитивний (за результатами оцінки будуть визначені пріоритетні напрямки для впровадження енергоефективних заходів, можливість залучати кошти	Цей інструмент дозволить зменшити втрати енергії в мережах за умови проведення енергоефективних заходів.

Енергоаудитори (кількість зареєстрованих юридичних осіб, що надають послуги з енергоаудиту - 67)	Збільшення попиту на їх послуги	Позитивний (законопроектom закладаються стандарти якості енергоаудитів, що збільшує довіру та попит на такі послуги)	під відповідні напрямки, потенціал щорічного заощадження ~4,6 мтне або ~1 млрд євро)	
Споживачі енергії (40 млн)	Ефективне використання бюджетних коштів	Нейтральний (протягом першого року прийматимуться необхідні НПА, здійснюватиметься підготовка суб'єктів господарювання до роботи в нових регуляторних умовах)	Позитивний (поступове збільшення запиту на проведення енергоаудитів, зокрема, за рахунок суб'єктів господарювання)	Енергоаудит та впровадження системи енергоменеджменту є важливими інструментами успішної реалізації проектів з енергоефективності.
			Позитивний (скорочення витрат на енергію на 60%; зниження енергоемності економіки)	Споживач платить за втрату 44% виробленої та імпортованої енергії (перевитрати енергії органами влади; втрати, які закладаються в тариф через неефективність мереж енергопостачальних компаній).

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту Закону України «Про енергетичну ефективність»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта	Пояснення змін
Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”		
<p>Стаття 30. Повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку</p> <p>До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:</p> <p>а) власні (самоврядні) повноваження:</p> <p>...</p> <p>22) визначення одиниці виміру обсягу наданих послуг з поводження з побутовими відходами;</p> <p>Норма відсутня</p>	<p>Стаття 30. Повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку</p> <p>До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:</p> <p>а) власні (самоврядні) повноваження:</p> <p>...</p> <p>22) визначення одиниці виміру обсягу наданих послуг з поводження з побутовими відходами;</p> <p>23) впровадження систем енергетичного менеджменту;</p>	<p>Однією з вимог Директиви 2012/27/ЄС Європейського парламенту та Ради є впровадження системи енергетичного менеджменту.</p> <p>Для надання можливості органам місцевого самоврядування повноцінно здійснювати покладені завдання, необхідне внесення змін до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”</p>
Закон України “Про теплопостачання”		
<p>Стаття 7. Напрями розвитку систем теплопостачання</p> <p>Основними напрямками розвитку систем теплопостачання є:</p> <p>планування та реалізація схем розроблення та реалізація схем</p>	<p>Стаття 7. Напрями розвитку систем теплопостачання</p> <p>Основними напрямками розвитку систем теплопостачання є:</p> <p>планування та реалізація схем розроблення та реалізація схем</p>	<p>Зміна направлена на виконання вимог статті 14 Директиви 2012/27/ЄС Європейського парламенту та Ради.</p>

<p>теплопостачання міст та інших населених пунктів України, строк дії яких має бути не менше 5-7 років на основі оптимального поєднання централізованих та автономних систем теплопостачання;</p> <p>...</p>	<p>теплопостачання міст та інших населених пунктів України, строк дії яких не менше 10 років на основі оптимального поєднання централізованих та автономних систем теплопостачання;</p> <p>...</p>	
<p>Закон України “Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг”</p>		
<p>Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Суб’єкти господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України “Про природні монополії”, “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу”, “Про ринок електричної енергії”, “Про ринок природного газу”, “Про трубопровідний транспорт”, “Про теплопостачання”, “Про питну воду та питне водопостачання”, “Про державне регулювання у сфері комунальних послуг” та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.</p>	<p>Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Суб’єкти господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України “Про природні монополії”, “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу”, “Про ринок електричної енергії”, “Про ринок природного газу”, “Про трубопровідний транспорт”, “Про теплопостачання”, “Про питну воду та питне водопостачання”, “Про державне регулювання у сфері комунальних послуг”, “Про енергетичну ефективність” та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.</p>	<p>Необхідне включення Закону України «Про енергетичну ефективність» до переліку нормативно-правових актів, за порушення яких настає відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг</p>

Закон України “Про енергетичну ефективність будівель”

<p>Стаття 7. Сертифікація енергетичної ефективності</p> <p>1. Сертифікація енергетичної ефективності є обов’язковою для:</p> <p>...</p> <p>2) будівель державної власності з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, які часто відвідують громадяни і у всіх приміщеннях яких розташовані органи державної влади;</p> <p>3) будівель з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування (у разі здійснення ними термомодернізації таких будівель);</p> <p>...</p> <p>5. Сертифікація енергетичної ефективності будівель державної власності з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, які часто відвідують громадяни і у всіх приміщеннях яких розташовані органи державної влади, здійснюється на договірних засадах на замовлення таких органів.</p>	<p>Стаття 7. Сертифікація енергетичної ефективності</p> <p>1. Сертифікація енергетичної ефективності є обов’язковою для:</p> <p>...</p> <p>2) будівель державної власності, в яких розміщені органи державної влади, що займають понад 250 квадратних метрів опалювальної площі, та які часто відвідують громадяни.</p> <p>3) будівель державної та/або комунальної власності, в яких розміщені органи місцевого самоврядування, що займають понад 250 квадратних метрів опалювальної площі, та які часто відвідують громадяни.</p> <p>...</p> <p>5. Сертифікація енергетичної ефективності будівель державної власності, в яких розміщені органи державної влади, що займають понад 250 квадратних метрів опалювальної площі, та які часто відвідують громадяни, здійснюється на договірних засадах на замовлення таких органів.</p>	<p>Запропоновані зміни спрямовані на усунення ризиків, які можуть мати місце у випадку, якщо частина будівлі, яка знаходиться у державній та/або комунальній власності, буде надана в оренду або інше користування юридичним та/або фізичним особам, то має місце загроза уникнення проходження обов’язкової сертифікації енергетичної ефективності.</p>
--	---	--

<p>Сертифікація енергетичної ефективності будівель з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування (у разі здійснення ними термомодернізації таких будівель), здійснюється на договірних засадах та за рахунок замовника термомодернізації.</p>	<p>Сертифікація енергетичної ефективності будівель державної та/або комунальної власності, в яких розміщені органи місцевого самоврядування, що займають понад 250 квадратних метрів опалювальної площі, та які часто відвідують громадяни, здійснюється на договірних засадах та за рахунок замовника термомодернізації.</p>	
<p>Кодекс України про адміністративні правопорушення</p>		
<p>Стаття відсутня.</p>	<p>“Стаття 98-1. Порушення вимог законодавства щодо проведення обов’язкового енергетичного аудиту Порушення суб’єктами великого підприємництва вимог Закону України “Про енергетичну ефективність” щодо проведення обов’язкового енергетичного аудиту, - тягне за собою накладення штрафу на таких суб’єктів у розмірі однієї тисячі неоподатковуваних розмірів доходів громадян.”.</p>	<p>Необхідне включення даної норми права до Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка буде підставою для притягнення до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг.</p>

Генеральний директор Директорату енергоефективності

Дмитро ПЕТРУНІН

ВИСНОВОК

про проведення антидискримінаційної експертизи проекту Закону України «Про енергетичну ефективність»

Проект Закону України «Про енергетичну ефективність» (далі – проект Закону України) розроблено Міністерством розвитку громад та територій України.

1. Положення проекту акта, які містять ознаки дискримінації

У проекті Закону України відсутні положення, які містять ознаки дискримінації

2. Обґрунтування дискримінаційного характеру положень проекту акта

Враховуючи відсутність у проекті Закону України положень, які містять ознаки дискримінації, обґрунтування не наводиться.

3. Пропозиції щодо усунення у проекті акта положень, які містять ознаки дискримінації

Враховуючи відсутність у проекті Закону України положень, які містять ознаки дискримінації, пропозиції не надаються.

Директор Юридичного департаменту

Ольга ЧЕПЕЛЮК

543 від 04.11.2019

ВИСНОВОК
про проведення гендерно-правової експертизи
проекту Закону України «Про енергетичну ефективність»

Проект акта розроблено Міністерством розвитку громад та територій України

1. Перелік міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та резолюцій міжнародних конференцій, міжнародних організацій, їх органів, використаних під час проведення експертизи:

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, 1950 рік та протоколи до неї;

Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, 1979 рік;

Європейська соціальна хартія (переглянута), 1996 рік;

Загальна декларація прав людини, 1948 рік;

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, 1966 рік.

Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, 1965 рік;

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, 1966 рік;

Резолюція 47/135 Генеральної Асамблеї ООН “Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин”, 1992 рік.

2. Перелік актів законодавства, використаних під час експертизи:

Конституція України;

Закони України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”;

Закон України “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”.

3. Наявність або відсутність положень проекту нормативно-правового акта, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

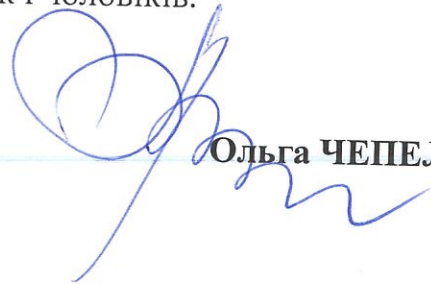
У проекті акта відсутні положення, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

4. Проведення аналізу положень проекту нормативно-правового акта, які можуть порушувати принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні положення, які не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Директор Юридичного департаменту

« _____ » _____ 20__ року

Ольга ЧЕПЕЛЮК

Заступник Міністра з
питань європейської інтеграції

« _____ » _____ 20__ року

Юліан ЧАПЛІНСЬКИЙ